

Organizacija in delovanje visokošolske knjižnice med pandemijo covid-19: primer knjižnice UP FM in UP PEF

Namen prispevka je raziskati in predstaviti organizacijo ter delovanje knjižnice UP FM in UP PEF med pandemijo covid-19 in analizirati spremembe ter nove delovne prakse kot posledico obdobja, ko je bila tudi knjižnica primorana delovati na daljavo. Delovanje knjižnice je bilo do trenutka nastopa pandemije močno povezano z osebnimi stiki z uporabniki in uporabo tiskanega knjižničnega gradiva. Prispevek predstavlja strokovne izzive vodenja in organizacije Knjižnice UP FM in UP PEF od trenutka, ko osebni obisk ni več mogoč, izzive komuniciranja med strokovnimi sodelavci knjižnice ter z uporabniki knjižnice in drugimi deležniki. Osredotoči se na storitve in odnose med popolnim zaprtjem javnega življenja zaradi ukrepov za zaježitev nalezljive bolezni ter opiše prilagojene znane storitve, nove storitve in storitve, ki so se uspešno in zanesljivo obdržale kot hibridni model tudi po ponovnem odprtju.

Ključne besede: visokošolska knjižnica, covid-19, knjižnične storitve, organizacija visokošolske knjižnice, stiki z uporabniki, nove storitve

The Organization and Operation of the University Library during the Covid-19 Pandemic: The Case of the UP FM and UP PEF Libraries

The aim of this article is to research and present the organization and operation of the library UP FM and UP PEF during the COVID-19 pandemic and to analyze changes and new work practices as a result of a period when the library was forced to operate remotely. Before the time of the pandemic, the operation of the library was strongly associated to personal contacts with library members and the use of printed library material. This paper presents the professional challenges of managing and organizing the UP FM and UP PEF library from the moment when personal visits are no longer possible, the challenges of communication between library staff and in relation to library members and other stakeholders. It focuses on services and relationships during the complete closure of public life due to contagious disease control measures and describes adapted known services, new services and services that have been successfully and reliably maintained as a hybrid model even after reopening.

Keywords: faculty library, COVID-19, library services, organization of faculty library, contacts with members, new services

<https://doi.org/10.26493/1854-4231.17.21-26>

Uvod

Vodenje, organizacija in načrtovanje delovanja knjižnice, ki se zaradi pandemije nalezljive bo-

lezni nenadoma zapre in se preseli v obliko delovanja na daljavo, ni lahka naloga. Poleg strokovnih vprašanj o izvajanju dejavnosti, ki se na prvi

pogled zdijo možne le v obliki tesnega osebnega stika, se neizogibno pojavi tudi vprašanje sodelovanja z uporabniki, s strokovnimi sodelavci knjižnice in z drugimi deležniki v novih okoliščinah. V novih, neznanih okoliščinah je predvsem pomembno ohraniti žive stike v vseh oblikah, razen v obliki osebnega stika, ki v času pandemije ni dovoljen.

Pri vodenju in organizaciji delovanja knjižnice ne gre le za strokovno znanje, čeprav je splošno pričakovano, da je to prevladujoča večšina. V resnici gre le za en vidik. Vodja knjižnice mora pri organizaciji in delovanju knjižnice delo organizirati v novih okoliščinah, se prilagajati zahtevam dela, motivirati ostale strokovne delavce ter pravočasno in pravilno komunicirati z uporabniki storitev. V osnovi se vse te vidike pozna in pričakuje tudi v običajnih ter znanih okoliščinah. Kaj pa se zgodi, ko se pojavi pandemija, ki uporabnike in zaposlene v knjižnicah zapre v varne domove, vendar jim hkrati zapre tudi vrata knjižnice?

Komuniciranje v času pandemije

»Komunikacija je vedno bilo in vedno bo ključ do vzpostavljanja normalnih razmerij med ljudmi, organizacijami in družbo. Principi komunikacije, naj bo to osebna ali virtualna, morajo biti vzpostavljeni na način, da dosejajo pravi namen in da pri ljudeh ohranjajo prave ali virtualne stike.« (Šprajc in Podbregar 2022, 125)

Časa na pripravo zagona dejavnosti knjižnice na daljavo ni bilo veliko. V nekaterih slovenskih visokošolskih zavodih in s tem knjižnicah, ki delujejo pod njihovim okriljem, so se dogovorili za vsaj petdnevni moratorij, med katerim so se strokovno in tehnološko pripravljali na novo obliko dela na daljavo. V Knjižnici UP FM in UP PEF se je delo na daljavo pričelo že prvi delovni dan po razglasitvi pandemije. Vodilna misel je bila uporabnikom hitro in učinkovito približati storitve, kot so jih poznali, vendar v drugačni obliki.

»Zaradi pomanjkanja trdnih dejstev o dogodku se na samem začetku pokaže informacijska praznina.« (Novak 2000, 202) Prva in poglobljena naloga vodje knjižnice je bila hitro in jedrnatno seznaniti uporabnike o dejstvih, ki so zaustavila njeno delovanje, kot je bilo poznano doslej, in jih obvestiti o novem načinu delovanja knjižnice. Pri tem so bili uporabljeni informacijski kanali, kot so oglasne površine v knjižnici in na fakulteti, spletna stran fakultete in knjižnice, obvestila po e-pošti s pomočjo internih strokovnih služb ter kratko splošno obvestilo s pomočjo platforme COBISS3, ki omogoča pošiljanje sporočil vsem

članom knjižnice. V sodelovanju s strokovnimi službama za stike z javnostjo obeh krovnih fakultet Knjižnice UP FM in UP PEF (Univerza na Primorskem Fakulteta za management in Univerza na Primorskem Pedagoška fakulteta) je knjižnica obveščala tudi na družbenih omrežjih.

Organizacija dela v knjižnici UP FM in UP PEF med pandemijo covid-19

V prvih dneh po razglasitvi pandemije je bilo za vodjo knjižnice ključnega pomena vzpostaviti komunikacijske kanale med knjižničarji in uporabniki knjižnice, hkrati pa ves čas sodelovati z vodstvom fakultete in nuditi podporo študijski dejavnosti, ki se je preselila v spletno obliko.

V strokovni literaturi zasledimo mnenje, da je med popolnim zaprtjem knjižnice v času pandemije priporočljivo zagotoviti: strokovnim delavcem, razen če to ni možno, delo na daljavo in dodelitev drugih strokovnih nalog, neprekinjeno komuniciranje in obveščanje uporabnikov o možnostih uporabe knjižničnih virov ter storitev, promoviranje uporabe digitalnih storitev, podaljšan rok izposoje za že pred pandemijo izposojeno gradivo (International Federation of Library Associations and Institutions 2020).

Medtem ko je bilo v prvem valu pandemije nekaj naporitev strokovnih delavcev knjižnice na čakanje na delo, je od drugega vala dalje knjižnica delovala v popolni kadrovski sestavi. Razmisliti je bilo treba, kolikšen delež nalog lahko opravi strokovni delavec, ki sicer v predvidljivih okoliščinah opravlja delo v neposrednem osebnem stiku z uporabniki (izposoja knjižničnega gradiva, skrb za urejenost knjižnice, posredovanje informacij in pomoč pri iskanju gradiva ter informacij, individualno in organizirano skupinsko izobraževanje uporabnikov). V sodelovanju s strokovnimi sodelavci in z medsebojnim konsenzom so bile prestrukturirane naloge, ki v običajnih okoliščinah potekajo v osebnem stiku z uporabniki in so se v novih okoliščinah preselile v digitalno obliko (komuniciranje z uporabniki po digitalnih kanalih, izobraževanje uporabnikov preko videokonferenc, organizirane pogovorne ure, svetovanje na daljavo, skrb za ažurno obveščanje). Takoj ko je bilo mogoče, pa je steklo tudi delo v prostorih knjižnice, in sicer v obliki organiziranega dežurstva dvakrat tedensko za izposajo in vračilo tiskanih izvodov knjižničnega gradiva.

V drugem valu pandemije se je tako pričelo izvajati izposoja knjižničnega gradiva v tiskani obliki vsak delovnik, in sicer po naročilu (rezervacija preko COBISS3 ali neposredno po e-pošti).

Izposoja je potekala brezstično. Uporabniki so bili obveščeni o uri in prevzemnem mestu, kjer so lahko na varen način, ob upoštevanju vseh zaščitnih ukrepov, prevzeli naročeno knjižnično gradivo. Hkrati je bila organizirana tudi karantena za vrnjeno gradivo, in sicer so knjige odležale predviden čas karantene v prostoru izven knjižnice, ki ga je bilo mogoče zakleniti in s katerim so upravljali izključno knjižničarji s potrebno zaščitno opremo.

Prilagojene znane storitve in nove storitve knjižnice med pandemijo covid-19

Popolnoma nov in pred marcem 2020 nepoznan ter nepredstavljiv način delovanja knjižnice je za knjižničarje, vajene osebnega stika s študenti in z drugimi uporabniki, odstrl svež in učinkovit nov pristop do storitev, ki so se prilagodile oziroma razvile ter nekatere obdržale.

Številne vloge visokošolskih knjižničarjev, ki vključujejo odgovornost za poučevanje informacijske pismenosti, povezane s podporo in z zavščanjem o novih možnostih povezovanja ter hkrati oblikovanja modela za spletno izobraževanje, so v času pandemije postale prioriteta (Martzoukou 2020). Knjižnica UP FM in UP PEF se je strategije povezovanja z uporabniki ter drugimi deležniki lotila na štirih glavnih področjih organizacije ter delovanja knjižnice med pandemijo covid-19.

Oddaljen stik z uporabniki

V sodelovanju s strokovnimi delavci knjižnice so bile kot prva nova knjižnična storitev uvedene *pogovorne ure oziroma svetovanje na daljavo*. Uporabnikom so se knjižničarji približali z dostopnostjo preko videokonferenc. Kljub temu da so bile predlagane natančne ure dosegljivosti sogovornika – knjižničarja, so knjižničarji na pobudo oziroma željo uporabnikov prestopili tudi to mejo in bili tako ves čas delovnega dne na voljo za različna vprašanja.

Pogosta vprašanja uporabnikov so se na začetku prvega vala nanašala predvsem na dostopnost knjižnice, knjižničnih prostorov in knjižnične zbirke, vračilo izposojenega knjižničnega gradiva, podaljšane roka izposoje gradiva in dostopnost virov v e-obliki. Zaradi nedostopnosti knjižničnih prostorov in ukrepov za zajezitev pandemije (omejitev gibanja med občinami) je knjižnica določila, da se vsem uporabnikom omogoči, da obdržijo že pred zaprtjem izposojeno knjižnično gradivo brez morebitnih finančnih posledic (opomini in zamudnine). Rok izposoje je za že

izposojeno gradivo miroval do preklica ukrepov oziroma dokler je posamezni uporabnik lahko vrnil izposojeno gradivo. Med različnimi oblikami delovanja knjižnice v času vseh valov pandemije, tako v času organiziranega dežurstva kot v času delne dostopnosti knjižnice in kasneje po odpravi vseh ukrepov, pa je knjižnica tiskano gradivo posredovala tudi po klasični pošti.

Izobraževanje uporabnikov na daljavo

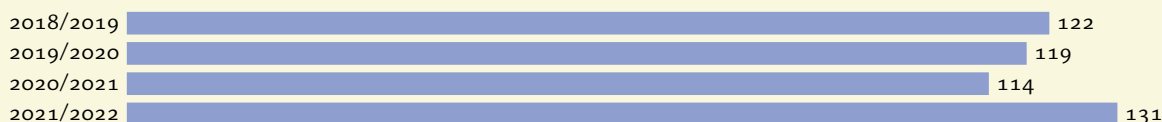
Vodja knjižnice in strokovni sodelavci knjižnice so kot drugo novo storitev izoblikovali strategijo izobraževanja uporabnikov na daljavo, s poudarkom na uporabi kataloga, baz podatkov in e-virov, predvsem pa na izposoji in uporabi e-knjig ter dosegljivi vsebini in polnem fondu Repozitorija Univerze na Primorskem (RUP).

Za nalogo izobraževanja preko videokonferenc so bili zadolženi strokovni sodelavci knjižnice, ki sicer v običajnih okoliščinah izvajajo organizirana izobraževanja v okolju knjižnice in delo zelo dobro poznajo. Zaradi dobre usposobljenosti knjižničarjev in poznavanja tehnoloških orodij so se izobraževanja v obliko študijskega procesa na daljavo preselila brez večjih zapletov ter ob zadovoljstvu uporabnikov. Izobraževanja na daljavo so potekala preko videokonferenc v obliki predavanj in praktičnih vaj. Obisk spletnih predavanj, ki niso bila obvezna, je bil številčen. Pogovor z uporabniki, odzivi in pohvale so pokazali visoko stopnjo zadovoljstva z novo obliko izobraževanj, zato bo knjižnica tudi v prihodnosti razpisovala tovrsten način usposabljanja uporabnikov, in sicer izmenično z izobraževanji v okolju knjižnice in predavalnic.

Pristop oddaje vlog za vnos v osebno bibliografijo preko sistema UNIS

Nova storitev in strategija povezovanja na daljavo se je usmerila tudi v sodelovanje z visokoškolskimi učitelji, raziskovalci in drugimi visokoškolskimi sodelavci. Med pomembnejšimi nalogami visokošolske knjižnice je predvsem vodenje bibliografije raziskovalcev. »Knjižnice (predvsem visokošolske in specialne) in knjižničarji so bili vedno pomembni partnerji za znanstvenoraziskovalno skupnost. Hiter razvoj znanstvenega komuniciranja in dostopnost informacijskih virov v elektronski obliki sta pred knjižničarje postavila nove izzive; treba je najti nove načine za sodelovanje z znanstvenoraziskovalno skupnostjo.« (Južnič 2015, 1)

V običajnem delovanju knjižnice v stanju, kot je bilo pred pandemijo, je bilo sodelovanje knji-

Slika 1 Povprečni mesečni vnos zapisov v vzajemni katalog po študijskih letih

žničarjev z raziskovalci večinoma postavljeno v prostor knjižnice. Zbiranje in obdelava gradiva za vnos v bibliografijo raziskovalca ter zbiranje informacij o bibliografski enoti, posebnostih, morebitnih dodatnih dokazil in/ali potrdil, so potekali večinoma v obliki osebne stika raziskovalca in knjižničarja, z vedno večjo dostopnostjo informacijskih virov v elektronski obliki pa se je trend oddaje gradiv v zadnjih letih pred pandemijo v veliki meri usmeril v elektronsko pošto.

V trenutku, ko osebni stik ni bil več mogoč in je tudi elektronska pošta postajala pretesen servis, se je pojavil izziv oziroma iskanje novih možnosti za sistematičen ter pregleden način oddaje vlog in gradiva za vnos v osebno bibliografijo raziskovalca. Tako se je knjižnica vključila v sistem oddaje vlog in bibliografskih enot preko servisa UNIS Univerze na Primorskem. Servis omogoča izpolnjevanje vloge s podatki avtorja/avtorjev, z izbiro tipa dela (tipologija) in drugimi bibliografskimi podatki, ki jim je treba priložiti gradivo za vnos v osebno bibliografijo. Vodja knjižnice je ustrezno obvestil vse visokošolske učitelje in raziskovalce o novi storitvi, ki je brez posebnosti hitro in uspešno zaživela med pandemijo ter se po njej tudi obdržala. V okviru servisa UNIS je možno tudi komuniciranje med avtorjem in knjižničarjem (pripombe, dopolnitve vloge), hkrati pa je vsaka aktivnost v sistemu tudi povezana z obvestili v elektronski pošti, prav tako so vloge oštevilčene, se arhivirajo in s tem omogočajo tudi izpis raziskovalčevega poročila. Da pandemija covid-19 ni prizadela bibliografske dejavnosti in da se je nova storitev oddaje vlog ter gradiva preko servisa UNIS Univerze na Primorskem uspešno vpeljala kot storitev na daljavo, priča tudi statistični pregled. Ta je pokazal, da se mesečno povprečje vpisanih enot za bibliografije raziskovalcev po študijskih letih pred, med in po pandemiji ne razlikuje bistveno in da je storitev ves čas nemoteno ter neprekinjeno potekala tudi v obliki dela od doma. V študijskem letu 2018/2019, pred pojavom pandemije covid-19, ko sta se zbiranje gradiva in komunikacija med raziskovalci ter knjižničarji odvijala v prostorih knjižnice ali v okolju e-pošte, so knjižničarji v vzajemni katalog prispevali 1.473 vpisov oziroma 122 zapisov mesečno.

V študijskem letu 2019/2020, v prvem valu pandemije, so knjižničarji v vzajemni katalog prispevali 1.433 zapisov oziroma v povprečju 119 zapisov mesečno. V letu 2020/2021, ko je knjižnica pristopila k strategiji oddaje vlog preko servisa UNIS, je bilo zabeleženih 1.378 zapisov oziroma povprečno 114 zapisov mesečno. Da se je nova storitev trdno vpeljala in se med raziskovalci obdržala, pa je razvidno v prvih osmih mesecih študijskega leta 2021/2022, ko je bilo do konca meseca maja 2022 zaznati porast na 1.051 prejetih vlog in s tem v povprečju 131 mesečnih zapisov, prispevanih v vzajemni katalog.

Vzdrževanje odnosov na daljavo med strokovnimi sodelavci knjižnice

V naslednjem koraku se je strategija vodenja in organizacije delovanja knjižnice med pandemijo posvetila kadrom same knjižnice. »Dobri odnosi med sodelavci omogočajo trdno učečo se organizacijo ter spodbujajo pripadnost sodelavcev in njihovo zavzetost za delo. Še posebno pomembno je, da vodstvo med krizo postavi odnose in ljudi na prvo mesto. To pomeni, da je s sodelavci v rednih stikih, jim zagotavlja varno okolje, jih podpira, spodbuja in motivira. Ob dolgotrajnih kriznih razmerah je še toliko bolj ključno, da pri sodelavcih zbuja upanje in jim je v psihološko oporo.« (Ažman, Bogataj in Lamut 2021, 8)

Medtem ko se je vodenje v predvidljivih časih pred pandemijo usmerjalo predvsem v naloge, ki jih izvajajo sodelavci knjižnice, in so odnosi med zaposlenimi ter odnosi do naloge že ustaljeni in znani, se je v manj predvidljivih okoliščinah zelo okrepila usmerjenost v vzpostavljane in vzdrževanje dobrih odnosov kljub fizični oddaljenosti. Pri tem so prevladovali redni stiki, podpora, spodbuda in motivacija tako v formalnih, službenih, kot neformalnih okoliščinah. Redni formalni stiki so potekali na dnevni ravni ter ves čas službene obveznosti preko videokonferenc, po e-pošti in telefonu. Kot poseben in neobvezen okvir neformalnih stikov ter hkrati skrbi za ohranjanje psihičnega in telesnega zdravja pa so bila uvedena neformalna večerna srečanja na organizirani športni dejavnosti preko videokonferenc. Pobuda programa Šport UP, ki deluje pod okri-

ljem Univerze na Primorskem in njenih članic, je pripomogla k ohranjanju rednih družabnih stikov, ki so ublažili napetost negotovih okoliščin in okrepiли dobro počutje tako med strokovnimi sodelavci knjižnice kot pri organizaciji dela ter občutku tesnega medsebojnega sodelovanja in se tudi razširili na družinsko okolje, ki je začasno postalo primarno delovno okolje knjižničarjev.

Vračanje strokovnih sodelavcev knjižnice v knjižnične prostore

Medtem ko se veliko strokovnjakov s področja dela ukvarja z analizo in učinki dela od doma kot izbrano ter med delodajalcem in delavcem dogovorjeno obliko dela, je literature o povratku na delovno mesto po pandemiji še zelo malo. Večina dostopne strokovne literature obravnava povratek na delovno mesto po daljši brezposelnosti ali daljši bolniški odsotnosti. Posebnosti povratka na delovno mesto po pandemiji covid-19 bodo v prihodnjih letih najverjetneje še raziskovane. Do bistvenih praktičnih ugotovitev na primeru Knjižnice UP FM in UP PEF pa smo v času opravljanja dela od doma že prišli. Kar si je bilo prej nemogoče predstavljati, se je dejansko zgodilo. Opredeljene in raziskane so bile delovne naloge, ki jih je povsem mogoče opravljati izven prostorov knjižnice, torej oddaljeno, kot tudi storitve na daljavo, ki so se ne glede na ponovno odprtje knjižnice in knjižničnih prostorov med uporabniki obdržale kot bolj priljubljena oblika (izobraževanje za uporabo knjižničnega kataloga, baz podatkov in e-virov, rezervacija in naročanje gradiva ter dogovorjeni (brezstični) prevzem ali pošiljanje izposojenega gradiva po pošti).

»Mislim, da je treba zaposlene na tem področju spodbuditi, da čim bolj intenzivno razmišljajo o vrnitvi in prvem dnevu na delovnem mestu. Kako? Lahko si zastavijo vprašanja, kot so: *kdaj konkretno se bom vrnil, koga od sodelavcev bom srečal, kako si bom na nov način organiziral svoj delovni dan, kaj se bo zgodilo z dejavnostmi, ki sem jih lahko počel pri delu doma* . . . Morda bi bilo dobro, da pred uradno vrnitvijo obišče svojo delovno organizacijo, morda pride na neformalni klepet, v svojo pisarno [. . .].« (Kovač 2021)

Organiziranje povratka na delovno mesto po prvi prilagoditvi ukrepov za zajezitev pandemije covid-19 je bilo predvsem osredotočeno na pripravo knjižničnih prostorov za sprejem uporabnikov. Pred ponovnim odprtjem knjižnice je bilo treba namestiti osnovna zaščitna sredstva, definirati varno pot uporabnika v prostoru, označiti čitalniška mesta na primerni razdalji in določiti

pot vrnjenemu gradivu od oddaje do prostora, v katerem je ostalo v karanteni.

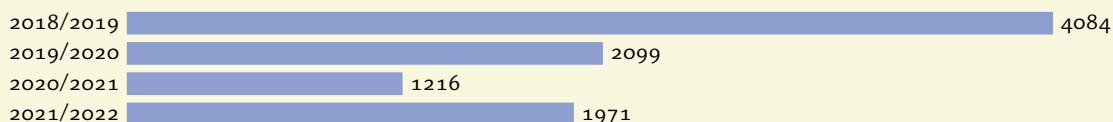
Ker je večina študijskega procesa tako po prvem kot po drugem valu deloma še potekala na daljavo, je bilo časa za organizacijo pred pričakovanim množičnim obiskom dovolj. Opredelitev prve naloge in predhodno jasno zastavljen načrt izvedbe sta pozitivno vplivala na pripravljenost strokovnih sodelavcev na vrnitev na delovno mesto. Kljub temu je v prvem obdobju prišlo do novega, neobičajnega stanja – stanja, ki ga mediji poimenujejo »nova realnost«. Knjižničarji so se vrnili na delovno mesto in organizirali delovne naloge, kot so bile poznane pred zaprtjem javnega življenja, na drugi strani pa so bili uporabniki zaradi poteka knjižničnega dela na daljavo do ponovnega odprtja še zadržani. Osebnega obiska takoj po odprtju knjižnice tako skorajda ni bilo. Večina študentov je še opravljala svoje študijske obveznosti izven sedeža univerze, zato se je bilo treba prilagoditi hibridni situaciji oziroma »novi realnosti«. Večina uporabnikov je tudi še naprej želela uporabljati storitve, kot so veljale med popolnim zaprtjem javnega življenja. Zaradi oddaljenosti od sedeža knjižnice in opravljanja študijskih obveznosti na daljavo, so nekateri uporabniki želeli podaljšanje roka izposoje, nekateri pa so izposojeno gradivo vrnili po klasični pošti.

Vračanje uporabnikov

Tudi statistično merjenje obiska knjižnice je pokazalo, da je pandemija povzročila upad osebnega obiska. Razvidno je, da je v obdobju pred pandemijo, ko knjižnice še ni prizadel noben ukrep, ta v študijskem letu 2018/2019 beležila 4.084 transakcij uporabnikov, ki zahtevajo dejanski osebni stik. V študijskem letu 2019/2020, ko so od marca 2020 začeli veljati ukrepi za zajezitev pandemije covid-19, pa je očitno upad na 2.099 transakcij. Težnja zmanjševanja transakcij članov pa je najizrazitejša v študijskem letu 2020/2021, ko je zaradi vseh ukrepov ter izvajanja študijskih programov na daljavo zabeleženih le 1.216 transakcij.

Vzpodbudno pa je, da je v študijskem letu 2021/2022, ko se izvaja kombinacija osebnih storitev ter storitev na daljavo, opaziti ponovni porast osebnega obiska, in sicer je bilo do 31. 5. 2022 zabeleženih 1.971 transakcij z osebnim obiskom knjižnice, kar je v prvih osmih mesecih študijskega leta kar 701 obisk več kot v celem predhodnem študijskem letu, ki se je deloma odvijalo v obliki dela na daljavo.

Nepredvidljivost okoliščin, spreminjajoči se ukrepi in predvsem želja po okrepljenih stikih

Slika 2 Prikaz transakcij z uporabo storitev z osebnim stikom v Knjižnici UP FM in UP PEF

z uporabniki so člane knjižničnega kolektiva ter drugih strokovnih služb povezali v iskanju novih strategij za organizacijo in delovanje knjižnice tik po pandemiji. V želji po ponovnem osebnem povezovanju z uporabniki in spodbujanju uporabe knjižničnih storitev je knjižnica v sodelovanju s promocijsko skupino zasnovala Poletni knjižni bingo ter Knjižni klub Univerze na Primorskem, ki sta zaživela tekom poletja 2021. Široka ponudba knjižničnega gradiva za knjižni bingo s poudarkom na strokovni literaturi vsebinsko povezuje vsa področja študija Univerze na Primorskem, cilj pa je prebrati čim večje število knjig v tiskani obliki, kar uporabnike spodbuja k osebnim stikom s knjižničnim okoljem in strokovnimi sodelavci knjižnice. Knjižni klub Univerze na Primorskem pa je bolj usmerjen v leposlovje in organizirana srečanja knjižničarjev ter uporabnikov knjižnic, kjer potekajo branje, pogovor in izmenjava mnenj o prebrani vsebini.

Sklep

Stanje družbe, ki ga je povzročila pandemija covid-19, je korenito spremenilo naše navade in okolja. Knjižnica se poskuša uporabnikom približati v obeh glavnih okoljih, tako osebnem kot digitalnem, z vzpostavitvijo novih komunikacijskih kanalov in omogočanjem drugačnih vrst storitev. Te so se izkazale za uspešne, kar je knjižnici dalo tudi novo priložnost presoje obstoječih storitev z namenom izboljšanja uporabniške izkušnje po stabilizaciji pandemije covid-19. Vendar se za vsako digitalno ponujeno storitvijo v ozadju še vedno odvijajo podpora osebnemu stiku z uporabnikom, spodbujanje k obiskovanju knjižnice, uporabi čitalniških prostorov, dosledni skrbi za dopolnjevanje in urejenost knjižnične zbirke ter izobraževanje uporabnikov preko osebnega pristopa. Knjižnica UP FM in UP PEF si v svoji organizaciji in delovanju prizadeva biti v koraku z razvojem sodobnih digitalnih orodij ter slednja uspešno povezovati z osebnimi uporabniškimi stiki. Trudi se (p)ostati stična točka med ustaljenimi preteklimi navadami, trenutno hibridnostjo in negotovo prihodnostjo. Novi pristopi in metode dela so strokovne sodelavce knjižnice spodbudili k dodatnemu strokovnemu izobraževanju ter vključ-

vanju v strokovne delovne skupine za izboljšanje položaja visokošolskih knjižnic in knjižničarjev s ciljem izpolnjevanja vizije ter poslanstva Knjižnice UP FM in UP PEF. V zavedanju dogodkov sedanjosti je smoter knjižnice sooblikovati prihodnost in ohraniti pomembno vpetost knjižnice in knjižničnih storitev v akademsko okolje.

Literatura

- Ažman, T., J. Bogataj in N. Lamut. 2021. *Vodenje sodelavcev med pandemijo covid-19*. Ljubljana: Šola za ravnatelje.
- International Federation of Library Associations and Institutions. 2020. »COVID-19 and the Global Library Field.« 13. oktober. <https://www.ifla.org/covid-19-and-the-global-library-field/>.
- Kovač, A. K. 2021. »Delo od doma: fizično vračanje na delo je »nova« situacija, ki lahko povzroča tudi stiske.« MMC RTV Slovenija. 21. maj. <https://www.rtvlo.si/slovenija/delo-od-doma-fizicno-vracanje-na-delo-je-nova-situacija-ki-lahko-povzroca-tudi-stiske/576430>.
- Južnič, P. 2015. »Pomen urejenih bibliografij za spremljanje in vrednotenje znanstvenoraziskovalnega dela.« *Organizacija znanja* 1 (20): 10–14.
- Martzoukou, K. 2021. »Academic Libraries in COVID-19: A Renewed Mission for Digital Literacy.« *Library Management* 4/5 (42): 266–276.
- Novak, B. 2000. *Krizno komuniciranje in upravljanje nevarnosti: priručnik za krizne odnose z javnostmi v praksi*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Šprajc, P., in I. Podbregar. 2022. »COVID-19 in spremembe v organizacijah.« V *Management v krizah: izbrana poglavja*, ur. P. Šprajc, 113–133. Maribor: Univerzitetna založba.